

Marta Kluzek

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu

WSPÓLNY SYSTEM OBLICZANIA PODSTAWY OPODATKOWANIA PODATKIEM KORPORACYJNYM

1. Wstęp

Wspólny rynek, jako forma integracji gospodarczej wielu państw, wymaga harmonizacji regulacji prawnych, w tym prawa podatkowego. Dlatego też w ramach Unii Europejskiej pewien poziom harmonizacji przepisów podatkowych również był niezbędny dla zapewnienia swobodnego przepływu towarów, usług czy czynników produkcji. Oznaczało to jednak potrzebę harmonizacji przede wszystkim podatków pośrednich, co znalazło odzwierciedlenie wprost w art. 90 i 93 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej¹. W miarę jednak upływu czasu coraz bardziej widoczne są niedoskonałości wspólnego rynku upatrywane m.in. w braku koordynacji w zakresie podatku korporacyjnego², gdyż zróżnicowane zasady opodatkowania dochodów przedsiębiorstw w sposób negatywny oddziałują na warunki konkurencji.

Celem artykułu jest więc przedstawienie dotychczasowych postępów w pracach nad harmonizacją podatku dochodowego od przedsiębiorstw i próba odpowiedzi na pytanie, czy jest możliwe wprowadzenie wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym w Unii Europejskiej.

2. Stopień harmonizacji podatku korporacyjnego

Wyniki wielu dotychczas przeprowadzonych badań wskazywały na wyższość zharmonizowanego systemu podatku dochodowego od przedsiębiorstw nad roz-

¹ Artykuł 90 zabrania dyskryminacji podatkowej towarów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej, a art. 93 wskazuje, że harmonizacji podlegają podatki obrotowe i podatek akcyzowy w zakresie niezbędnym dla zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego.

² W artykule podatek korporacyjny jest używany zamiennie z podatkiem dochodowym od przedsiębiorstw.

wiązaniami odrębnie stanowionymi przez poszczególne państwa członkowskie dla poprawy funkcjonowania wspólnego rynku. Ważnymi dokumentami, w których wskazywano na potrzebę harmonizacji podatków bezpośrednich, były Raport Komisji Neumarka z 1962 r. i Raport Komisji Rudinga z 1992 r., przy czym w tym ostatnim autorzy podkreślali m.in. konieczność jak najszybszego ujednolicenia reguł ustalania podstawy opodatkowania w podatku korporacyjnym³.

Pozytywne efekty harmonizacji opodatkowania podkreśla się również w teorii dobrobytu, wskazując jednocześnie na negatywne skutki konkurencji podatkowej. Harmonizacja opodatkowania bowiem może uchronić państwa podejmujące próbę ujednolicenia regulacji podatkowych od spadku dochodów budżetowych w porównaniu z państwami stosującymi konkurencję podatkową [Hybka 2002, s. 10]. Analiza przeprowadzona przez Centrum Badań i Informacji Międzynarodowej w Paryżu wykazała, że obniżanie stawek podatkowych w ramach rywalizacji podatkowej między państwami współtworzącymi Unię Europejską spowodowałoby zmniejszenie wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od przedsiębiorstw w każdym z analizowanych państw. Natomiast w przypadku podjęcia procesu harmonizowania podatku dochodowego od przedsiębiorstw większość z unijnych państw odnotowałaby wzrost wpływów z tytułu tegoż podatku [Benassy-Quere, Lahreche-Revil 2000, s. 31].

W raporcie niemieckich akademików opublikowanym w sierpniu 2007 r. przez Friedrich-Ebert Foundation również można znaleźć krytykę rosnącej konkurencji podatkowej. Zgodnie z opinią autorów raportu, rosnąca konkurencja podatkowa, która wymusza na rządach poszczególnych państw członkowskich obniżanie stawki podatku dochodowego od przedsiębiorstw, ma niekorzystny wpływ na politykę podatkową, gdyż prowadzi do przerzucenia ciężaru opodatkowania na pracę i konsumpcję. Rośnie opodatkowanie małych i średnich przedsiębiorstw i ich pracowników, podczas gdy przedsiębiorstwa wielonarodowe korzystają z licznych ulg. Obniżanie stawki podatku korporacyjnego ma zachęcać także do ograniczania progresji podatku dochodowego od osób fizycznych, która jest gwarancją właściwej redystrybucji dochodu. Autorzy raportu wskazują, że ograniczenie konkurencji podatkowej jest możliwe jedynie poprzez wprowadzenie wspólnych rozwiązań na poziomie Unii Europejskiej [Uhl, Rixen 2007, s. 7-12].

Sprawa harmonizacji zasad opodatkowania podatkiem korporacyjnym zyskuje na znaczeniu, jeśli uwzględnimy liczbę przedsiębiorstw, których ona dotyczy. Nie tylko duże przedsiębiorstwa wielonarodowe tworzą w kolejnych państwach swoje oddziały, ale coraz częściej średnie i małe przedsiębiorstwa z państw członkowskich chcą funkcjonować na wspólnym rynku, otwierając zakłady lub spółki zależne w innych państwach Unii. Jednak polityczne ramy harmonizacji zostały oparte przez Radę Ministrów Wspólnot Europejskich na trzech zasadach: subsydiarności, suwerenności podatkowej oraz ograniczenia aktywności Wspólnot do niezbędnego minimum [Brzeziński, Głuchowski, Kosikowski 1998, s. 80].

³ Nie były to oczywiście jedyne badania prowadzone w tym zakresie w II połowie XX w.

Dlatego też, choć prace nad harmonizacją podatków bezpośrednich w ramach Unii Europejskiej trwają już od wielu lat, efekty tych działań są znikome. Traktat o Wspólnocie Europejskiej nie określa bowiem potrzeby harmonizacji podatku dochodowego od przedsiębiorstw tak jak w przypadku podatków pośrednich. Jedynie na podstawie art. 94 i 308 tego traktatu Rada Unii Europejskiej może ustanowić dyrektywy mające na celu zbliżenie takich regulacji państw członkowskich, które wywierają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie wspólnego rynku, ale po uzyskaniu zgody wszystkich państw. I tak w zakresie podatku dochodowego od przedsiębiorstw od początku lat 90. XX w. zostały przyjęte tylko trzy dyrektywy⁴ oraz Konwencja Arbitrażowa, które miały na celu zapewnienie swobodnego przepływu kapitału. Przygotowany jest ponadto projekt dyrektywy z dnia 28 listopada 1990 r. w sprawie sposobu pokrywania przez przedsiębiorstwa strat ich zakładów i spółek córek położonych w innych państwach członkowskich. Rozwiązania zawarte w tej propozycji dyrektywy pozwoliłyby grupom kapitałowym na bardziej swobodny przepływ kapitałów i zrównanie grup międzynarodowych z grupami krajowymi w możliwości występowania jako podmiot prawa podatkowego.

Warto również zwrócić uwagę na fakt przyjęcia przez Radę 1 grudnia 1997 r. Kodeksu postępowania w sprawach opodatkowania przedsiębiorstw (*Code of conduct for business taxation*), który miał być podstawą do wzmocnienia skoordynowanych działań państw członkowskich ukierunkowanych na wyeliminowanie szkodliwej konkurencji podatkowej oraz zjawiska unikania opodatkowania. Kodeks ten jednak nie ma charakteru wiążącego, więc niezastosowanie się do jego wytycznych nie pociąga za sobą żadnych sankcji [Oręziak 2004, s. 234-245].

3. Koncepcja wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym

Nic jednak nie wskazuje na to, że w najbliższych latach w procesie harmonizacji podatków dochodowych w Unii Europejskiej nastąpi postęp. Obecnie trwają prace nad różnymi projektami odnoszącymi się do opodatkowania przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Unii Europejskiej w ramach rozbudowanych struktur organizacyjnych, jakimi są przedsiębiorstwa wielonarodowe czy spółki europejskie. Niestety, eksperci nie określili do chwili obecnej, który system opodatkowania byłby najlepszy. Z dotychczasowych prac nad projektami wynika, że najbardziej prawdopodobne jest zastosowanie wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym (*common consolidated*

⁴ Dyrektywa o wspólnym systemie opodatkowania w odniesieniu do spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej (Dyrektywa PS); Dyrektywa o wspólnym systemie opodatkowania dla fuzji, podziałów, wniesienia majątku i zamiany udziałów w odniesieniu do spółek różnych państw członkowskich (Dyrektywa MD) i Dyrektywa w sprawie wspólnego systemu podatkowego dla spółek powiązanych różnych państw członkowskich z tytułu przychodów w postaci odsetek oraz należności licencyjnych.

corporate tax base – CCCTB)⁵. Analizy pokazują bowiem, że podmioty posiadające spółki zależne w innych państwach członkowskich ponoszą wysokie koszty związane z koniecznością sprostania wymaganiom zawartym w przepisach różnych państw członkowskich. Wprowadzenie wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym zachęciłoby spółki do prowadzenia działalności transgranicznej w różnych formach organizacyjnych, w tym m.in. w formie spółki europejskiej⁶.

Zastosowanie tego modelu dawałoby przedsiębiorcom prowadzącym transgraniczną działalność gospodarczą możliwość ustalania podstawy opodatkowania na podstawie nowych wspólnych zasad opracowanych na poziomie unijnym. Dozwolona byłaby konsolidacja zysków i strat wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie Unii, a eliminacja podwójnego opodatkowania następowałaby na podstawie prawa wspólnotowego [Oręziak 2004, s. 239].

Wśród państw członkowskich nie ma jednak jednomyślności co do pomysłu wspólnej podstawy opodatkowania. Zdecydowanie popierają tę ideę takie państwa, jak Francja czy Niemcy. Raport niemieckiej Friedrich-Ebert Foundation poświęcony systemowi wspólnych zasad obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym wskazuje, że system ten powinien być jednym z rozwiązań ograniczających konkurencję podatkową. Raport podkreśla jednak, że do likwidacji konkurencji podatkowej w Unii Europejskiej konieczne jest powiązanie systemu wspólnych zasad obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym z wyznaczeniem stawki minimalnej tego podatku. Oznaczałoby to jednak harmonizację tego podatku w Unii Europejskiej [Uhl, Rixen 2007, s. 22-23].

Sama Komisja Europejska, która popiera wprowadzenie systemu wspólnych zasad obliczania podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od przedsiębiorstw, podkreśla, że rozwiązanie to nie ma na celu rozpoczęcia procesu harmonizacji systemu podatków bezpośrednich w Unii Europejskiej. Jednak już tak ograniczone rozwiązanie, jakim jest uzgodnienie zasad obliczania podstawy opodatkowania, wzbudza zdecydowany sprzeciw przede wszystkim nowych państw członkowskich, ale także Wielkiej Brytanii, Irlandii, Szwecji i Holandii. Zwolennicy tego rozwiązania, w tym komisarz UE ds. podatków László Kovács, przekonują, iż wspólna podstawa opodatkowania uczyni systemy podatkowe poszczególnych państw bardziej transparentnymi, gdyż nie można dokonywać analizy atrakcyjności danego systemu podatkowego na podstawie tylko i wyłącznie stawek podatkowych, z pominięciem systemu obliczania podstawy opodatkowania. Celem przyjęcia tego rozwiązania jest ułatwienie przedsiębiorstwom, szczególnie

⁵ Alternatywnym projektem jest rozwiązanie polegające na opodatkowaniu całej grupy według miejsca siedziby – *home state taxation* (HST). Przewiduje ono, że cała grupa może obliczać podstawę opodatkowania na podstawie przepisów zaczerpniętych z ustawodawstwa państwa – siedziby spółki dominującej, z pominięciem przepisów innych państw Unii Europejskiej, na terytorium których także prowadzona jest działalność przez pozostałe podmioty grupy. Każde państwo członkowskie, na obszarze którego grupa prowadzi działalność, zastosuje swoją stawkę podatkową, ale do tej części podstawy opodatkowania, która jest przypisana danemu państwu.

⁶ Taką opinię wyraził m.in. Komisarz UE Joaquin Almunia w przemówieniu wygłoszonym 14 lutego 2006 r. na posiedzeniu Komitetu Ekonomiczno-Społecznego UE.

małym i średnim, prowadzenia działalności transgranicznej w ramach Unii Europejskiej oraz obniżenie kosztów obsługi prawnej ponoszonych przez przedsiębiorstwa, które muszą stosować przepisy podatkowe kilku państw członkowskich. Wprowadzenie wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym nie może być traktowane jako pierwszy etap harmonizacji podatku dochodowego od przedsiębiorstw ani też jako próba ograniczania konkurencji podatkowej, gdyż poszczególne państwa członkowskie będą mogły nadal swobodnie kształtować stawki podatku dochodowego od przedsiębiorstw. Jest to więc raczej przejaw koordynacji, co pomoże usprawnić funkcjonowanie wspólnego rynku.

Spółki międzynarodowe będą mogły wybrać obliczanie podstawy opodatkowania według wspólnych reguł lub zgodnie z przepisami krajowymi. Korzyścią ma być uproszczenie polegające na jednokrotnym obliczaniu podstawy opodatkowania na potrzeby opodatkowania we wszystkich państwach członkowskich, w których firma prowadzi działalność. Tak obliczona podstawa zostanie następnie proporcjonalnie podzielona według źródeł uzyskania dochodów, a każda część będzie opodatkowana stawką podatkową obowiązującą w danym państwie członkowskim.

To, co jednak wydaje się dużym uproszczeniem w teorii, nie musi już być tak proste w rzeczywistości. Taki sposób rozliczania podatków jako fakultatywny spowoduje, że obok siebie będą egzystować dwie regulacje i każde z przedsiębiorstw wielonarodowych, prowadzące działalność w więcej niż jednym państwie członkowskim, będzie miało prawo wyboru metody rozliczania podatku korporacyjnego. Poszczególne państwa będą więc zmuszone do administrowania dwoma odrębnie ustanowionymi podatkami dochodowymi od przedsiębiorstw. Rozwiązanie alternatywne może być przyczyną ograniczania kosztów funkcjonowania na wspólnym rynku przedsiębiorstw wielonarodowych, ale spowoduje wzrost kosztów po stronie administracji skarbowej.

Podstawą systemu CCCTB jest to, że spółka dominująca będzie rozliczać podatki zarówno od swoich dochodów, jak i z tytułu dochodów swoich spółek zależnych i filii. Zastanówmy się więc, na jakiej zasadzie miałyby następować rozdział podatków między państwa, na terenie których prowadzona byłaby działalność przez podmioty korzystające z tego rozwiązania. Możliwe wydaje się wykorzystanie jednego z dwóch systemów przypisywania dochodu do opodatkowania przedsiębiorstw powiązanych, które są już wykorzystywane na świecie, tj. systemu opartego na zasadzie długości ramienia lub systemu opartego na metodzie podziału według formuł [Hamaekers i in. 2006, s. 59-60].

Przy zastosowaniu pierwszego z wymienionych systemów podmiot nadrzędny dzieliłby dochody całej grupy na poszczególne podmioty z grupy, wykorzystując wycenę transakcji opartą na zasadzie długości ramienia (*arm's length*). Mając jednak świadomość, jak wielkie problemy są związane z prawidłową wyceną transferów między podmiotami powiązаныmi, a szczególnie działającymi na arenie międzynarodowej, możemy się spodziewać, że zastosowanie takiego rozwiązania w praktyce okaże się nadzwyczaj trudne albo wręcz niemożliwe. Pamiętać bowiem

trzeba, że każde państwo członkowskie zachowałoby prawo do zastosowania własnej stawki podatkowej do wspólnie ustalonej podstawy, nie zniknąłby więc problem, który do tej pory był przyczyną stosowania cen odbiegających od warunków rynkowych w transakcjach między podmiotami powiązanymi. Nadal bowiem istniałyby ekonomiczne przesłanki do zaniżania dochodu w państwach, gdzie stawki byłyby wyższe w stosunku do pozostałych państw, w których prowadzona byłaby działalność przez przedsiębiorstwa wielonarodowe. Pamiętać należy również o tym, że same transakcje nabierają coraz bardziej skomplikowanego charakteru, ich wycena więc też jest coraz trudniejsza. Wzrastające zależności ekonomiczne będą sprawiać, że coraz trudniej będzie przypisywać dochody z transakcji do działalności wysoko zintegrowanych przedsiębiorstw działających w wielu państwach Unii Europejskiej z wykorzystaniem zasady długości ramienia.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i Kanadzie został zastosowany system podziału dochodów według formuł do przedsiębiorstw działających w więcej niż jednym stanie lub prowincji, na terenie których obowiązują odrębne systemy podatkowe. System ten, choć prostszy, nie jest jednak pozbawiony wad, gdyż nie jest możliwe precyzyjne określenie rzeczywistych źródeł dochodów. Opiera się on na milczącym założeniu, że zyskowość jest taka sama we wszystkich powiązanych przedsiębiorstwach działających w różnych jurysdykcjach, niezależnie od użytych czynników. W Unii Europejskiej to założenie będzie akceptowalne, jeśli projekt jednolitego europejskiego rynku doprowadzi do wyrównania się różnic między państwami członkowskimi. Jeśli tak się nie stanie, a zostałaby wprowadzona formuła podziału, mogłyby tracić państwa, w których koszty działalności (np. koszty pracy) nie są jeszcze tak wysokie jak w pozostałych, a więc nowe państwa członkowskie. Zastosowanie formuły podziału może także zniekształcać geograficzne przypisanie dochodów, jeśli dochody mogą być w sposób oczywisty identyfikowane z określonymi miejscami. Ponadto nie można byłoby stosować takiej samej formuły do wszystkich branż, co sprawia, że tych formuł trzeba byłoby stworzyć tyle, ile jest branż, a dodatkowo jeszcze określić specjalne zasady rozliczania dochodów dla przedsiębiorstw funkcjonujących w kilku branżach [McLure, Weiner 2000, s. 258-259].

Pomimo zapewnień ze strony zwolenników, że zastosowanie wspólnego systemu obliczania podstawy opodatkowania podatkiem korporacyjnym nie wpłynie na konkurencję podatkową, zmiana zasad obliczania podstawy opodatkowania może się przełożyć na obniżenie wpływów podatkowych do budżetów państw stosujących niskie stawki podatkowe. Taka sytuacja wymusiłaby na tych państwach podwyższenie stawek podatku dochodowego od przedsiębiorstw, co obniżyłoby automatycznie ich konkurencyjność podatkową. Jeżeli do tej pory każde państwo kształtowało poszczególne elementy konstrukcji podatku niezależnie, to obniżka stóp podatkowych w podatkach dochodowych, którą możemy obserwować na całym świecie już od wielu lat, bardzo często odbywała się równoległe z rozszerzaniem podstawy opodatkowania. Dlatego też zmiana regulacji odnoszącej się do

podstawy opodatkowania, a konkretnie jej ograniczenie w stosunku do tej, która obowiązuje w poszczególnych państwach w chwili obecnej, bez zmiany stawek, spowoduje obniżenie wpływów podatkowych.

Pomimo wielu spotkań ministrów finansów państw członkowskich i dyskusji nad opodatkowaniem korporacji nadal nie wiadomo, w jaki sposób dzielone byłyby podatki w ramach CCCTB, nieznane są także żadne wiarygodne szacunki dotyczące ryzyka związanego z wprowadzeniem takiego systemu. Dopóki więc jest on dopracowywany, możemy oczekiwać długich sporów między władzami poszczególnych państw członkowskich, dotyczących właśnie sprawiedliwego podziału wpływów z podatków [Safarikova 2007].

Widoczny jest również brak wspólnego stanowiska w tej sprawie nowych państw członkowskich, co niestety należy ocenić negatywnie, a problem staje się tym bardziej istotny, im więcej przedsiębiorstw z Europy Zachodniej decyduje się inwestować w lokalne spółki lub budować nowe fabryki w Europie Środkowej i Wschodniej. Cel wspólny, który łączył te państwa przed przystąpieniem do Unii Europejskiej, został osiągnięty i obecnie nie widać woli dalszej współpracy dla rozwoju tej części Europy.

Nawet jeżeli ostatecznie rozwiązanie to zostanie przegłosowane, CCCTB będzie stosowane jedynie w tych krajach, które wyrażą na to zgodę. Wiele większych państw dostrzega korzyści w oferowaniu niegenerującej wysokich kosztów alternatywy przedsiębiorstwom wielonarodowym, które nie chcą się zmagać z różniącymi się przepisami podatkowymi obowiązującymi w państwach, w których prowadzą działalność. Dobrowolność stosowania CCCTB sprawi, że ostatecznym testem dla nowej propozycji będzie to, czy spółki z niej skorzystają. Wybór będzie uzależniony od rachunku ekonomicznego przeprowadzonego przez zainteresowane podmioty.

Część przedsiębiorstw pozostanie zapewne przy stosowaniu wielu różnych przepisów podatkowych, które wykorzystywane są w planowaniu podatkowym. Dla pozostałych istotniejsza będzie przewidywalność i kontrola kosztów. Nawet jeżeli spółki ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, znane z agresywnego planowania podatkowego, wykorzystują obecnie różnice w przepisach podatkowych, to nie jest wykluczone, że możliwość uniknięcia problemów związanych z borykaniem się z kilkudziesięcioma systemami podatkowymi państw europejskich, w których prowadzą działalność, nie stanie się dla nich ważniejsza. Ponadto krajowe systemy podatkowe są coraz bardziej skomplikowane w wyniku działań rządów, które odpowiadają na wyzwania stawiane przez globalizację oraz działalność Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, którego wpływ na krajowe przepisy dotyczące podatków bezpośrednich, pomimo braku ich harmonizacji, rośnie [Cullinane 2007].

4. Zakończenie

Polityczna struktura Unii Europejskiej hamuje przyjęcie wspólnej polityki podatkowej w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw, poszczególne państwa członkowskie

bowiem nie są gotowe zrezygnować z ich fiskalnej suwerenności. W związku z tym jakkolwiek poziom harmonizacji będzie trudny lub nawet niemożliwy do osiągnięcia jeszcze przez wiele kolejnych lat. Z drugiej strony dostrzega się wzrastającą potrzebę większej koordynacji polityki podatkowej odnoszącej się do przedsiębiorstw, mogącej poprawić funkcjonowanie wspólnego rynku europejskiego. Nawet jeśli wspólny rynek stworzony w 1992 r. zapewnia swobodny przepływ dóbr i usług, siły roboczej czy kapitału, to transgraniczna mobilność przedsiębiorstw jest wciąż o wiele niższa w obrębie Unii Europejskiej niż w Kanadzie czy USA. Jest to spowodowane znacznymi różnicami kulturowymi, językowymi, obyczajowymi itp., gdyż państwa członkowskie pragną zachować suwerenność w stanowieniu o sobie i pewną odrębność, pomimo dążenia do zacieśnienia unii ekonomicznej i monetarnej.

Literatura

- Benassy-Quere A., Lahreche-Revil A., *Concurrence et harmonisation fiscales quels effets?*, „Problemes Economiques” 2000.
- Brzeziński B., Gluchowski J., Kosikowski C., *Harmonizacja prawa podatkowego Unii Europejskiej i Polski*, PWE, Warszawa 1998.
- Cullinane J., *Kovacs Faces Hurdles in Co-Ordinating Tax Rules*, <http://www.ft.com>, 30.09.2007.
- Hamaekers H., Holmes K., Gluchowski J., Kardach T., Nykiel W., *Wprowadzenie do międzynarodowego prawa podatkowego*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2006.
- Hybka M.M., *Harmonizacja podatków a konkurencja podatkowa między państwami Unii Europejskiej*, Zeszyty Studiów Doktoranckich, z. 4, AE, Poznań 2002.
- McLure C.E., Weiner J.M., *Deciding whether the European Union Should Adopt Formula Apportionment of Company Income*, [w:] S. Cnossen (red.), *Taxing Capital Income in the European Union*, Oxford University Press, Oxford 2000.
- Oręziak L., *Finanse Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- Safarikova K., *Unfair Share*, <http://www.tol.cz>, 26.07.2007.
- Uhl S., Rixen T., *Unternehmensbesteuerung europäisch gestalten – mitgliedstaatliche Handlungsspielräume gewinnen*, FES 2007, http://www.fes.de/internationalepolitik/taxes/pdf/IPA_PUB_Steuergutachten.pdf, 30.09.2007.

COMMON CONSOLIDATED CORPORATE TAX BASE

Summary

Different rules of corporate tax in each member country of the European Union negatively influence the competition system of the common market and costs of corporations which have to cope with tax regulations in many jurisdictions. For that reason there are attempts to co-ordinate tax policy in this area. Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB) is the most probable system that can be used in the future. Tax division among countries could be realized by adopting arm's length principle or formula apportionment. But not all members of the European Union agree with the idea of Common Consolidated Corporate Tax Base and we cannot expect a common solution very fast.